

Правила о раду

бирачких одбора на
координираном спровођењу
свих избора расписаних за
21. јун 2020. године

САДРЖАЈ

ПРАВИЛА О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА НА КООРДИНИРАНОМ СПРОВОЂЕЊУ СВИХ ИЗБОРА РАСПИСАНИХ ЗА 21. ЈУН 2020. ГОДИНЕ	3
I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ	3
II. ПРИЈЕМ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА	4
III. ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТАК ГЛАСАЊА	7
1. Утврђивање потпуности и исправности изборног материјала	7
2. Уређивање бирачког места	8
3. Договор о подели рада	9
IV. ОТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА	11
Провера исправности гласачке кутије	11
V. ГЛАСАЊЕ НА БИРАЧКОМ МЕСТУ	12
1. Провера да ли је бирач гласао на другом бирачком месту	12
2. Утврђивање идентитета бирача	13
3. Утврђивање да ли је бирач уписан у све изводе из бирачког списка и уручивање гласачких листића	14
4. Употреба спреја	16
5. Попуњавање гласачког листића	16
VI. ПОСЕБНА ПРАВИЛА ГЛАСАЊА ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, НЕПИСМЕНИХ И СПРЕЧЕНИХ ЛИЦА	17
1. Лице које није у стању да попуни гласачки листић	17
2. Лице које није у стању да дође на бирачко место (гласање ван бирачког места)	18
VII. ОДРЖАВАЊЕ РЕДА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ	22
VIII. ЗАТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА	23
IX. УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА	24
1. Поступак попуњавања Контролног формулара	24

2. Разликовање важећег и неважећег гласачког листића	26
3. Логичко-рачунска контрола утврђених резултата гласања	27
Рачунско слагање података о бирачима	27
Рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима	27
Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима	28
4. Уписивање резултата гласања у Записник о раду бирачког одбора	28
X. ДОСТАВЉАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА ПОСЛЕ ГЛАСАЊА	30
XI. ЗАВРШНА ОДРЕДБА.	33
КОНТРОЛНИ ФОРМУЛАР ЗА ЛОГИЧКО-РАЧУНСКО СЛАГАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ	34

ПРАВИЛА
О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА НА КООРДИНИРАНОМ
СПРОВОЂЕЊУ СВИХ ИЗБОРА РАСПИСАНИХ
ЗА 21. ЈУН 2020. ГОДИНЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилима ближе се уређује рад бирачких одбора на спровођењу избора за народне посланике Народне скупштине (у даљем тексту: парламентарни избори), избора за посланике Скупштине Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: покрајински избори) и избора за одборнике скупштина општина/градова/градских општина (у даљем тексту: локални избори), који су расписани за 21. јун 2020. године.

Члан 2.

Изборе из члана 1. ових правила спроводе бирачки одбори образовани у складу са Упутством за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине, расписаних за 21. јун 2020. године („Службени гласник РС”, број 70/20 – пречишћен текст) и Одлуком о координираном спровођењу свих избора расписаних за 21. јун 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 21/20 и 73/20).

Члан 3.

(1) Бирачки одбор непосредно спроводи гласање на бирачком месту, обезбеђује правилност и тајност гласања, утврђује резултате гласања на бирачком месту и обавља друге послове одређене законом, Упутством за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине, расписаних за 21. јун 2020. године и овим правилима.

(2) Бирачки одбор одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

(3) Рад бирачког одбора је јаван.

(4) Док је бирачко место отворено и док траје гласање, на бирачком месту морају да буду присутни сви чланови бирачког одбора или њихови заменици.

(5) Сви чланови и заменици чланова бирачког одбора су дужни да на бирачком месту све време и на видном месту носе идентификационе картице које им обезбеђује Републичка изборна комисија.

II. ПРИЈЕМ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 4.

(1) Радна тела Републичке изборне комисије (у даљем тексту: радна тела) и општинске/градске управе, односно управе градских општина града Београда (у даљем тексту: општинске/градске управе) дужни су да до четвртка 18. јуна 2020. године у 24 часа предају бирачким одборима изборни материјал за спровођење парламентарних избора.

(2) Приликом примопредаје из става 1. овог члана, бирачки одбор од радног тела и општинске/градске управе прима следећи изборни материјал:

1) Збирну изборну листу кандидата за народне посланике Народне скупштине, у два примерка;

2) извод из Решења о одређивању бирачких места;

3) Решење о образовању бирачког одбора у сталном саставу;

4) Решење о именовању чланова бирачког одбора у проширеном саставу;

5) Извод из бирачког списка по коме ће гласати бирачи на бирачком месту или посебан извод из бирачког списка по коме ће гласати бирачи који су на извршењу заводске санкције;

6) Посебан извод из бирачког списка, ако на бирачком месту гласају бирачи који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије;

7) потребан број гласачких листића за гласање бирача по изводу из бирачког списка, односно посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача на извршењу заводске санкције;

8) потребан број гласачких листића за гласање бирача који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, ако на бирачком месту гласају и ови бирачи;

9) Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;

10) Образац Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања за избор народних посланика Народне скупштине (у даљем тексту: Записник о раду бирачког одбора), у шест примерака;

- 11) Правила о раду бирачких одбора;
- 12) Државну заставу Републике Србије;
- 13) обрасце потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места;
- 14) Образац евиденције о присуству чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном саставу на бирачком месту, у два примерка;
- 15) Образац евиденције о присуству чланова и заменика чланова бирачког одбора у проширеном саставу на бирачком месту, у два примерка;
- 16) овлашћења посматрача за праћење рада бирачких одбора, ако их има;
- 17) идентификационе картице за чланове бирачког одбора;
- 18) Образац Контролног формулара за логичко-рачунско слагање резултата гласања на бирачком месту;
- 19) ознаку бирачког места;
- 20) ознаку за гласачку кутију о врсти избора;
- 21) информативне постере за бираче;
- 22) приручнике и водиче;
- 23) гласачку кутију;
- 24) потребан број паравана за обезбеђивање тајности гласања, у зависности од броја бирача који треба да гласају на бирачком месту;
- 25) два спреја за обележавање прста бирача;
- 26) две УВ лампе;
- 27) батерије за УВ лампе;
- 28) прибор за писање (оловке и маркер);
- 29) прибор за печатење гласачке кутије и другог изборног материјала (печат и печатни восак);
- 30) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;
- 31) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити неупотребљене гласачке листиће;
- 32) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити неважеће гласачке листиће;
- 33) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити важеће гласачке листиће;
- 34) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити све потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места;
- 35) коверте у које бирачи који гласају ван бирачког места стављају свој гласачки листић;
- 36) коверте у које бирачи који гласају ван бирачког места стављају коверат са својим гласачким листићем и потписаном потврдом о изборном праву за гласање ван бирачког места;

37) маказе, селотејп, лењир и папир за писање.

(3) Материјал наведен у ставу 2. овог члана наведен је у Записнику о примопредаји изборног материјала пре гласања између радног тела и бирачког одбора на Обрасцу НПРС-12/20, који потписују радно тело и чланови бирачког одбора који преузимају изборни материјал.

(4) Након примопредаје из става 2. овог члана, изборни материјал се ставља у врећу за одлагање изборног материјала, која се у присуству бирачког одбора печати сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у записник о примопредаји. Врећа са изборним материјалом не сме се отворати пре него што се бирачки одбор на дан гласања окупи на бирачком месту.

(5) Врећа са изборним материјалом се обавезно обележава налепницом која садржи назив града/општине/градске општине града Београда и редни број бирачког места.

(6) Образац Контролног формулара за логичко-рачунско слагање резултата гласања на бирачком месту из става 2. тачка 18) овог члана налази се у прилогу и саставни је део ових правила.

Члан 5.

(1) Бирачким одборима у иностранству изборни материјал из члана 4. став 2. тач. 1) до 5), тачке 7) и тач. 9) до 26) ових правила предаје непосредно координатор Републичке изборне комисије, 15. јуна 2020. године, у седишту Министарства спољних послова.

(2) О примопредаји изборног материјала из става 1. овог члана сачињава се записник на Обрасцу НПРС-13/20, који потписују координатор Републичке изборне комисије и чланови бирачког одбора који преузимају изборни материјал.

Члан 6.

(1) Покрајинска изборна комисија Аутономне покрајине Војводине дужна је да до четвртка 18. јуна 2020. године у 24 часа, преко радних тела Републичке изборне комисије, преда бирачким одборима изборни материјал за спровођење покрајинских избора.

(2) Општинске изборне комисије, градске изборне комисије и изборне комисије градских општина (у даљем тексту: локалне изборне комисије) дужне су да до петка 19. јуна 2020. године у 24 часа предају бирачким одборима изборни материјал за спровођење локалних избора.

(3) Списак изборног материјала који се предаје сваком бирачком одбору за спровођење покрајинских и локалних избора садржан је у

записницима о примопредаји изборног материјала на обрасцима које прописују Покрајинска изборна комисија Аутономне покрајине Војводине и локалне изборне комисије.

(4) Изборни материјал за сваке изборе пакује се у посебне вреће за одлагање изборног материјала.

Члан 7.

Предаји изборног материјала бирачким одборима пре гласања имају право да присуствују представници подносилаца изборних листа и акредитовани посматрачи.

III. ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТАК ГЛАСАЊА

Члан 8.

(1) Дана 21. јуна 2020. године бирачки одбор се састаје у 6,00 часова на бирачком месту, да би се извршиле припреме за почетак гласања, што се констатује у Записнику о раду бирачког одбора (тачка 1. Записника).

(2) Чланови бирачког одбора припремају почетак гласања следећим редоследом: отварају врећу са изборним материјалом запечаћену сигурносном затворницом, утврђују да ли је примљени материјал за гласање исправан и потпун, уређују бирачко место и договарају се о начину рада и подели задужења приликом спровођења гласања.

(3) Сигурносну затворницу која је скинута са вреће са изборним материјалом бирачки одбор мора да сачува, јер се обавезно предаје радном телу приликом примопредаје изборног материјала после гласања.

1. Утврђивање потпуности и исправности изборног материјала

Члан 9.

(1) Примљени изборни материјал бирачки одбор упоређује са стањем из записника о примопредаји изборног материјала из члана 4. став 3, односно члана 5. став 2. ових правила и тако утврђује да ли је примљени материјал потпун и исправан.

(2) Ако нешто од изборног материјала недостаје, бирачки одбор то констатује у Записнику о раду бирачког одбора и о томе одмах обавештава радно тело.

(3) Ако бирачком одбору није уручен довољан број гласачких листића, он отвара бирачко место са гласачким листићима које поседује.

(4) Бирачки одбор утврђује да ли је примљени материјал потпун и исправан за све изборе који се спроводе на том бирачком месту.

2. Уређивање бирачког места

Члан 10.

(1) Пошто утврди да располаже изборним материјалом неопходним за почетак гласања, чланови бирачког одбора приступају уређивању бирачког места.

(2) Прво се на улазу у објекат у којем се налази бирачко место истичу број и назив бирачког места и Извод из Решења о одређивању бирачких места.

(3) Ако у објекту постоји више бирачких места или ако је објекат са једним бирачким местом велики, општинска/градска управа треба да се постара о постављању одговарајућих путоказа.

(4) На улазу у просторију у којој је бирачко место истиче се број и назив бирачког места.

(5) У просторији у којој је бирачко место истиче се Државна застава Републике Србије.

(6) У просторији у којој је бирачко место или непосредно испред те просторије, обавезно се истичу збирне изборне листе кандидата за све изборе који се спроводе на том бирачком месту.

Члан 11.

(1) Ако се на бирачком месту, осим на парламентарним изборима, гласа и на покрајинским и/или локалним изборима, бирачки одбор уређује просторију за гласање тако да од улаза до гласачких кутија, места за обављање изборних радњи буду постављена следећим редоследом:

- место на коме члан бирачког одбора рукује УВ лампом;
- место на коме се утврђује идентитет бирача;
- место на коме се налази извод из бирачког списка за гласање на парламентарним изборима и евентуално посебан извод из бирачког списка за гласање на парламентарним изборима бирача у Војсци Србије;
- место на коме се уручују гласачки листићи за парламентарне изборе;
- место на коме се налази извод из бирачког списка за гласање на покрајинским изборима;
- место на коме се уручују гласачки листићи за покрајинске изборе;
- место на коме се налази извод из бирачког списка за гласање на локалним изборима;
- место на коме се уручују гласачки листићи за локалне изборе;

- место на коме члан бирачког одбора рукује спрејом за обележавање прста бирача;
- паравани за гласање, који морају бити тако постављени да обезбеде тајност гласања;
- гласачка кутија за парламентарне изборе;
- гласачка кутија за покрајинске изборе;
- гласачка кутија за локалне изборе.

(2) Паравани за гласање морају да буду постављени на начин који обезбеђује тајност гласања, односно тако да нико од чланова бирачког одбора, посматрача, новинара или других бирача не може да види како бирач попуњава гласачки листић.

(3) На гласачке кутије за све изборе који се спроводе на том бирачком месту се лепи одговарајућа ознака избора, како би бирачи знали у коју гласачку кутију треба да убаце који гласачки листић. Ознаке избора штампају надлежне изборне комисије.

Члан 12.

(1) Бирачки одбор проверава да ли су на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истакнути симболи подносилаца изборних листа и други изборни пропагандни материјал.

(2) Ако је на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истакнут изборни пропагандни материјал, бирачки одбор га сам уклања или, ако није у могућности сам да га уклони, о потреби да се материјал уклони обавештава радно тело, које се захтевом за уклањање обраћа надлежној општинској/градској комуналној служби.

(3) О томе да у просторији у којој се гласа или на објекту у којем је бирачко место, као и на 50 метара од бирачког места није истакнут изборни пропагандни материјал бирачки одбор мора да се стара све време док траје гласање на бирачком месту.

3. Договор о подели рада

Члан 13.

(1) Ако се на бирачком месту, осим на парламентарним изборима, гласа и на покрајинским и/или локалним изборима, чланови бирачког одбора договарају се о подели рада, при чему је најважније да се утврди који ће чланови, односно заменици чланова, бити задужени за спровођење следећих радњи:

- 1) руковање УВ лампом;
- 2) утврђивање идентитета бирача;

3) руковање изводом из бирачког списка за гласање на парламентарним изборима и евентуалним посебним изводом из бирачког списка за гласање на парламентарним изборима бирача у Војсци Србије;

4) чување и уручивање гласачких листића за парламентарне изборе;

5) руковање изводом из бирачког списка за гласање на покрајинским изборима;

6) чување и уручивање гласачких листића за покрајинске изборе;

7) руковање изводом из бирачког списка за гласање на локалним изборима;

8) чување и уручивање гласачких листића за локалне изборе;

9) руковање спрејом за обележавање прста бирача;

10) поучавање бирача о томе како се гласа;

11) старање о томе да бирач убацује гласачке листиће у одговарајуће гласачке кутије.

(2) Осим наведеног, бирачки одбор треба да одреди и:

1) три члана или заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу, који су представници три различита подносиоца изборних листа и који ће, као повереници бирачког одбора, спровести гласање ван бирачког места;

2) члана или заменика члана бирачког одбора који ће бити задужен за попуњавање контролног формулара и вршење логичко-рачунске контроле резултата гласања унетих у контролни формулар.

(3) Одређивање лица става 2. овог члана не мора нужно да се обави пре отварања бирачког места, већ се може обавити и током гласања.

Члан 14.

(1) Чланови и заменици чланова бирачког одбора могу да се упишу у одговарајућу евиденцију присутних чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном или проширеном саставу, све време док је бирачко место отворено.

(2) Евиденције из става 1. овог члана налазе се код председника или заменика председника бирачког одбора и служе као основ за исплату накнада за рад у бирачком одбору. Податке у евиденцијама је потребно уписивати читко, како би се приликом исплата накнада несумњиво могли утврдити подаци о присутним члановима и заменицима чланова бирачких одбора.

(3) Чланови и заменици чланова бирачког одбора у проширеном саставу се уписују у одвојене евиденције, у зависности од тога да ли су именовани на предлог подносиоца изборне листе за парламентарне изборе, или подносиоца изборне листе за покрајинске или локалне изборе.

(4) Уписивање чланова и заменика чланова бирачког одбора у евиденцију присутних не замењује обавезу потписивања Записника о раду бирачког одбора.

IV. ОТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 15.

(1) Пошто у Записнику о раду бирачког одбора констатује да су испуњени услови за почетак гласања (тачка 2. Записника), односно да на бирачком месту и на удаљености до 50 метара од бирачког места нема истакнутих симбола политичких странака и другог изборног пропагандног материјала, да је просторија у којој ће се гласати уређена сагласно закону и овим правилима и да је обезбеђена тајност гласања и да је примљен изборни материјал који је неопходан за почетак гласања на бирачком месту, бирачки одбор отвара бирачко место.

(2) Ако се на бирачком месту, осим на парламентарним изборима, гласа и на покрајинским и/или локалним изборима, бирачко место може да буде отворено и са гласањем може да се почне само ако је бирачки одбор утврдио да за све изборе поседује материјал који је неопходан за почетак гласања.

(3) Бирачко место се отвара у 7,00 часова.

(4) Време отварања бирачког места уписује се у Записник о раду бирачког одбора (тачка 3. Записника).

Провера исправности гласачке кутије

Члан 16.

(1) Провера исправности гласачке кутије врши се у присуству првог бирача који дође на бирачко место, а резултат провере уписује се у Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије.

(2) Провера исправности гласачке кутије не може се вршити у присуству бирача за кога је, након провере УВ лампом, утврђено да је гласао на другом бирачком месту, који нема важећу исправу за утврђивање идентитета, или који није уписан у извод из бирачког списка.

(3) Ако бирач који је први дошао на бирачко место није уписан у све изводе из бирачког списка за све изборе који се одржавају на том бирачком месту, у његовом присуству може се проверавати исправност само оне гласачке кутије која се користи за изборе на којима такав бирач може да гласа.

(4) Поступак провере се обавља следећим редоследом:

1) када на бирачко место приступи први бирач који није члан бирачког одбора (ни у сталном, нити у проширеном саставу), бирачки одбор ће извршити проверу УВ лампом, утврдиће његов идентитет и утврдиће да ли је уписан у све изводе из бирачког списка;

2) у присуству тог бирача бирачки одбор проверава да ли су све гласачке кутије исправне и празне, осим кутије за гласање на изборима за које први бирач није уписан у извод из бирачког списка;

3) попуњавају се контролни листови за проверу исправности гласачке кутије, које потписују сви чланови бирачког одбора и бирач који је први дошао на бирачко место;

4) у присуству првог бирача, контролни листови за проверу исправности гласачке кутије убацују се у одговарајуће гласачке кутије, које се након тога затварају и печате јемствеником и печатним воском;

5) све извршене радње констатују се у Записнику о раду бирачког одбора (тачка 4. Записника).

(5) Када се обаве све радње наведене у ставу 4. овог члана, првом бирачу ће се омогућити да гласа.

V. ГЛАСАЊЕ НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

Члан 17.

Када бирач дође на бирачко место, бирачки одбор је дужан да предузме следеће радње:

- 1) проверу да ли је бирач гласао на другом бирачком месту;
- 2) утврђивање идентитета бирача;
- 3) проверу да ли је бирач уписан у све изводе из бирачког списка;
- 4) уручивање гласачких листића;
- 5) обележавање бирача спрејом;
- 6) поучавање бирача о начину гласања.

1. Провера да ли је бирач гласао на другом бирачком месту

Члан 18.

(1) Када уђе на бирачко место, бирач прилази члану бирачког одбора са УВ лампом, који проверава да ли је кажипрст десне руке бирача већ обележен невидљивим мастилом.

(2) Ако бирач нема кажипрст десне руке, проверава се да ли је обележен следећи доступан прст удесно и коначно палац те руке, испод корена нокта.

(3) Ако бирач нема десну шаку, проверава се да ли је обележен кажи-прст леве руке, односно следећи доступан прст улево и коначно палац те руке, испод корена нокта.

(4) Ако бирач нема шаке, провера УВ лампом се не врши.

Члан 19.

(1) Ако се провером УВ лампом утврди да је прст бирача обележен невидљивим мастилом, то значи да је бирач већ гласао, због чега му бирачки одбор не сме дозволити да гласа, што ће му саопштити и наложити да без одлагања напусти бирачко место.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, члановима бирачког одбора који су одређени да рукују спрејом с невидљивим мастилом, а гласају на другом бирачком месту, омогућиће се да на свом бирачком месту гласају уз решење о именовану за члана бирачког одбора.

2. Утврђивање идентитета бирача

Члан 20.

(1) Пошто се утврди да бирач није гласао, он прилази следећем члану бирачког одбора, саопштава му своје име и презиме, предаје му сва обавештења о дану и времену одржавања избора, уколико их поседује, и доказује свој идентитет.

(2) Бирач не може да гласа без подношења доказа о свом идентитету.

(3) Бирач може да приступи гласању и без обавештења о дану и времену одржавања избора и бирачки одбор не може бирачу да ускрати право на гласање уколико не поседује обавештења, већ бирачки одбор мора да приступи проналажењу бирача у изводима из бирачког списка за све изборе који се спроводе на том бирачком месту према доступним подацима о бирачу из његовог документа којим доказује идентитет.

(4) Свој идентитет бирач доказује важећом личном картом или важећом путном исправом (пасошем).

(5) Бирачки одбор треба да омогући гласање бирачу који свој идентитет доказује личном картом или пасошем са истеклим роком важења, под условом да приложи потврду да је Министарству унутрашњих послова поднео захтев за издавање нове личне карте односно пасоша.

(6) У случају да на бирачко место дође бирач који поседује важећи документ из става 4. овог члана у којем је наведено друго презиме у односу на презиме наведено у изводу из бирачког списка, бирачки одбор треба том бирачу да омогући да гласа, без обзира на ту околност, под условом да на

основу слике бирача и јединственог матичног броја грађана у документу којим доказује свој идентитет може да утврди да је у питању иста особа.

Члан 21.

(1) Бирач који је уписан у посебан извод из бирачког списка за гласање бирача у Војсци Србије, свој идентитет може да докаже и војном легитимацијом, која садржи слику бирача и његов јединствени матични број грађана.

(2) Бирач који гласа на бирачком месту унутар завода за извршење заводских санкција, свој идентитет може да докаже и одговарајућом исправом коју му издаје тај завод.

3. Утврђивање да ли је бирач уписан у све изводе из бирачког списка и уручивање гласачких листића

Члан 22.

(1) Када се утврди идентитет бирача, он прилази члану бирачког одбора који је задужен за руковање изводом из бирачког списка за гласање на парламентарним изборима, који проналази бирача у изводу или списку накнадних промена у бирачком списку и заокружује редни број испред имена бирача, а након тога се бирач потписује на одговарајућем месту у изводу, односно списку накнадних промена. Пошто се бирач потпише, члан бирачког одбора му предаје гласачки листић.

(2) Списак накнадних промена је списак бирача који су, на основу решења Министарства државне управе и локалне самоуправе, накнадно уписани да гласају на бирачком месту, или су брисани са тог бирачког места или им је промењен неки лични податак.

(3) Списак накнадних промена сачињава надлежна изборна комисија и налази се у прилогу одговарајућег извода из бирачког списка, као његов саставни део.

(4) Ако бирачки одбор не може да пронађе бирача у изводу из бирачког списка, мора да провери да ли је тај бирач евентуално уписан у приложени списак накнадних промена.

(5) Ако се на бирачком месту, осим на парламентарним изборима, гласа и на покрајинским и/или локалним изборима, пошто преузме гласачки листић за парламентарне изборе, бирач прилази члану бирачког одбора који је задужен за руковање изводом из бирачког списка за гласање на покрајинским односно локалним изборима, који ће поновити описани поступак проналажења бирача у изводу, заокруживања редног броја испред имена бирача, потписивања бирача у извод и уручења гласачког листића.

(6) Бирач не мора да у свим изводима из бирачког списка на бирачком месту буде уписан под истим редним бројем.

Члан 23.

(1) Бирач који је писмен и који је у стању да својеручно напише своје име и презиме, потписује се тако што својеручно исписује свој потпис на одговарајућем месту у изводу из бирачког списка.

(2) Бирач који услед телесне или сензорне онеспособљености (бирач са инвалидитетом) није у стању да се својеручно потпише у изводу из бирачког списка, може да се потпише тако што ће на одговарајуће место у изводу отиснути печат који садржи податке о његовом личном идентитету, односно печат са угравираним потписом (факсимил).

(3) Бирач који није писмен, односно бирач са инвалидитетом који не поседује печат са подацима о његовом личном идентитету, односно факсимил, ставља отисак прста, или се уместо њега својим именом и презименом потписује његов помагач, ако га је довео са собом на бирачко место ради попуњавања гласачког листића.

(4) Одредбе овог члана сходно се примењују и у случају гласања бирача ван бирачког места.

Члан 24.

(1) Бирачки одбор не сме вршити никаква дописивања или друге промене у изводу из бирачког списка и списку накнадних промена у бирачком списку.

(2) Бирачки одбор не сме да дозволи да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка или списак накнадних промена у бирачком списку, чак иако има решење Министарства државне управе и локалне самоуправе о накнадном упису у бирачки списак.

(3) Бирачки одбор не сме да допише у извод из бирачког списка лице које није уписано у извод без обзира на то што то лице тврди да гласа на том бирачком месту, или што га чланови бирачког одбора лично познају.

(4) Бирачки одбор треба да лице које није уписано у извод из бирачког списка нити у списак накнадних промена у бирачком списку, упути да провери на којем је бирачком месту уписан у бирачки списак, било тако што ће извршити упит на интернет адреси pit.birackispisak.gov.rs или тако што ће контактирати телефоном Министарство државне управе и локалне самоуправе, односно општинску/градску управу.

(5) У случају да неки бирач није уписан у све изводе из бирачког списка, он може да гласа само на оним изборима за које је уписан у извод из бирачког списка.

Члан 25.

(1) Бирач може да гласа само једанпут на истим изборима (парламентарним, покрајинским и локалним).

(2) Ниједно лице не може за једне изборе добити више од једног гласачког листића, нити је допуштено да једно лице гласа уместо другог лица. Гласање уз помоћ помагача из члана 30. ових правила не сматра се гласањем уместо другог лица.

4. Употреба спреја

Члан 26.

(1) Тек када му се уруче гласачки листићи за све изборе на којима има право гласа, бирач прилази члану бирачког одбора који му специјалним спрејом обележава кажипрст десне руке испод корена нокта као знак да је гласао.

(2) Бирачу који нема кажипрст десне руке биће обележен следећи доступан прст удесно и коначно палац те руке, испод корена нокта.

(3) Бирачу који нема десну шаку, биће обележен кажипрст леве руке, односно следећи доступан прст улево и коначно палац те руке, испод корена нокта.

(4) Ако није могуће да се тако обележе прсти бирача, обележавање се не обавља.

(5) Ако бирач одбије, односно не дозволи да му се спрејом обележи прст, бирачки одбор му неће дозволити да гласа и ту околност ће навести у записнику о раду бирачког одбора.

5. Попуњавање гласачког листића

Члан 27.

(1) Бирач попуњава гласачке листиће иза паравана за обезбеђивање тајности гласања, пошто га члан бирачког одбора поучи о начину гласања, ако бирач то захтева.

(2) Члан бирачког одбора ће посебно упозорити бирача:

1) да може да гласа само за једну изборну листу кандидата за народне посланике, заокруживањем редног броја испред назива те изборне листе;

2) да је гласање тајно и да се обавља иза паравана за обезбеђивање тајности гласања;

3) да је гласање слободно и да нико нема право да спречава или приморава бирача да гласа, да га позива на одговорност због тога што јесте или није гласао или да тражи од бирача да се изјасни зашто је и за кога је гласао.

(3) Пошто попуни гласачке листиће, бирач сâм пресавија гласачке листиће тако да се не види како је гласао и ставља их у одговарајуће гласачке кутије, а затим напушта бирачко место.

(4) Бирачки одбор ће задужити члана или заменика члана да се стара о томе да бирач убације гласачке листиће у одговарајуће гласачке кутије.

(5) Ако бирачки одбор констатује или посумња да бирач свој гласачки листић није убацио у гласачку кутију пре напуштања бирачког места, без одлагања ће о томе обавестити полицију и радно тело и то унети у Записник о раду бирачког одбора као догађај од значаја за гласање.

Члан 28.

(1) Бирачки одбор је дужан да се стара о обезбеђивању тајности гласања.

(2) Бирачки одбор је дужан да организује гласање тако да нико не може видети како бирач попуњава гласачки листић.

(3) У просторији у којој се гласа може бити присутно само онолико бирача колико има места на којима је обезбеђена тајност гласања.

VI. ПОСЕБНА ПРАВИЛА ГЛАСАЊА ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, НЕПИСМЕНИХ И СПРЕЧЕНИХ ЛИЦА

Члан 29.

(1) Бирачки одбор је дужан да особи која се креће уз помоћ пса водича и има одговарајућу исправу за кретање уз помоћ пса водича, омогући слободан приступ објекту у којем је бирачко место и самом бирачком месту, као објекту у јавној употреби, како је то прописано Законом о кретању уз помоћ пса водича.

(2) Под одговарајућом исправом за кретање уз помоћ пса водича сматра се:

1) доказ о стеченим знањима, способностима и вештинама за кретање са псом водичем – за особу која се креће уз помоћ пса водича;

2) доказ о завршеној обуци – за пса водича.

1. Лице које није у стању да попуни гласачки листић

Члан 30.

(1) Бирач који не може сам да попуни гласачки листић (слепо лице, лице са другим видовима инвалидитета или неписмено лице) има право да на бирачко место поведе помагача који ће уместо њега попунити гласачки листић онако како му бирач одреди.

(2) Уз помоћ помагача може да гласа и слепо лице, лице са другим видовима инвалидитета или неписмено лице које гласа ван бирачког места, у складу са одредбама чл. 31. до 35. ових правила.

(3) У Записник о раду бирачког одбора се уписује:

1) укупан број бирача који су гласали уз помоћ помагача;

2) колико је од тог броја гласало слепих лица, колико лица са другим видовима инвалидитета и колико неписмених лица;

3) под којим редним бројевима су ти бирачи уписани у извод из бирачког списка.

(4) Приликом утврђивања података из става 3. овог члана, бирачки одбор треба да води рачуна о томе да у одговарајућу категорију буду убројани и бирачи који су уз помоћ помагача гласали ван бирачког места.

2. Лице које није у стању да дође на бирачко место (гласање ван бирачког места)

Члан 31.

(1) Бирач који није у могућности да гласа на бирачком месту (немоћно или спречено лице) може да обавести бирачки одбор од петка, 19. јуна 2020. године, а најкасније до 11,00 часова на дан гласања, да жели да гласа. Пре дана гласања, бирач обавештава бирачки одбор преко радног тела, а на дан гласања обавештава непосредно бирачки одбор или то чини преко радног тела.

(2) Немоћним и спреченим лицима сматрају се лица која из здравствених разлога нису у могућности да дођу на бирачко место, особе са инвалидитетом и немоћна стара лица.

(3) Немоћним и спреченим лицима не сматрају се лица која због природе посла који обављају нису у могућности да у време док је бирачко место отворено обаве гласање на бирачком месту.

Члан 32.

(1) На основу благовремено примљених обавештења из члана 31. став 1. ових правила, бирачки одбор, прво, утврђује да ли су сва пријављена немоћна или спречена лица уписана у макар један извод из бирачког списка, с тим да се редни број бирача у изводу из бирачког списка не сме заокружити све док се повереници бирачког одбора не врате после гласања ван бирачког места.

(2) Гласање бирача ван бирачког места може се обавити само на подручју које обухвата бирачко место.

(3) У складу са ставом 2. овог члана, бирачки одбор треба да утврди да ли се сва пријављена лица налазе на подручју које обухвата бирачко место.

(4) Пошто утврди да су испуњени услови за спровођење гласања ван бирачког места у складу са ст. 1. и 3. овог члана, бирачки одбор попуњава обрасце потврда о изборном праву за све бираче који треба да гласају ван бирачког места, које потписује председник бирачког одбора.

(5) Након попуњавања потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места, бирачки одбор одређује три члана или заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу, који су представници подносилаца три различите изборне листе (повереници бирачког одбора), који треба да спроведу гласање ван бирачког места.

(6) Ако се за гласање ван бирачког места пријавио велики број бирача, бирачки одбор може да се договори да се одреди више тимова за спровођење гласања ван бирачког места, како би се обезбедило да гласају сви пријављени бирачи. У том случају, бирачки одбор ће од радног тела затражити додатне спрејеве, УВ лампе и збирне изборне листе.

(7) Пре одласка код бирача, бирачки одбор мора да обезбеди да се бирачу понесе онолико потврда о изборном праву на колико избора тај бирач има право да гласа. Није довољно да бирач потпише само једну потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места, уколико треба да гласа и на парламентарним и на локалним изборима.

Члан 33.

(1) За потребе спровођења гласања бирача ван бирачког места, председник бирачког одбора и повереници бирачког одбора припремају следећи материјал за гласање на парламентарним изборима:

1) Збирну изборну листу кандидата за народне посланике Народне скупштине;

2) УВ лампу;

3) спреј за обележавање прста бирача;

4) попуњене потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места, за све бираче који треба да гласају ван бирачког места;

5) потребан број гласачких листића за све бираче који треба да гласају ван бирачког места;

6) потребан број коверата у које бирачи који гласају ван бирачког места треба да ставе своје гласачке листиће пошто гласају (поседне коверте);

7) потребан број коверата у које бирачи који гласају ван бирачког места треба да ставе посебне коверте са гласачким листићем и потписану потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места (службене коверте);

8) прибор за писање и печатење коверата (оловке, печат и печатни восак.

(2) Ако бирач који гласа ван бирачког места има право да гласа и на покрајинским и/или локалним изборима, председник бирачког одбора и повереници бирачког одбора припремају додатни материјал за гласање из става 1. тачка 1) и тач. 4) до 7) овог члана и за те изборе.

Члан 34.

(1) Повереници бирачког одбора одлазе код бирача, врше проверу УВ лампом да ли је бирач већ гласао и утврђују његов идентитет на начин утврђен чланом 20. ових правила.

(2) Потом повереници бирачког одбора предају: гласачке листиће, збирне изборне листе, потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места (за парламентарне изборе Образац НПРС-10/20, а за покрајинске и локалне изборе образац који прописују Покрајинска изборна комисија Аутономне покрајине Војводине и локалне изборне комисије) и коверте за све изборе посебно у које ће бирач одвојено ставити попуњене гласачке листиће.

(3) Приликом предаје материјала из става 2. овог члана, повереници бирачког одбора треба да на ковертама напишу врсту избора, како би бирач знао у коју коверту да стави који гласачки листић.

(4) Након тога, повереници бирачког одбора специјалним спрејом обележавају прст бирача, на начин утврђен чланом 26. ових правила.

Члан 35.

(1) Пре него што напусте просторију у којој бирач треба да гласа, повереници бирачког одбора упознају бирача с начином гласања и напомињу му да, пошто гласа, треба да поступи на начин описан у ст. 3. и 4. овог члана.

(2) Пошто упознају бирача с начином гласања и поступањем након гласања, повереници бирачког одбора напуштају просторију у којој бирач гласа.

(3) Пошто гласа, бирач потписује све потврде о свом изборном праву за гласање ван бирачког места.

(4) Бирач, потом, ставља попуњени и пресавијени гласачки листић, за сваке изборе у посебан коверат, који повереници бирачког одбора пред њим печате.

(5) Повереници бирачког одбора, затим, коверат са гласачким листићем, стављају у посебан службени коверат, на коме исписују врсту избора, заједно са одговарајућом потписаном потврдом о изборном праву за гласање ван бирачког места за ту врсту избора.

(6) Повереници бирачког одбора, пре одласка од бирача, обавезно морају да провере да ли је бирач потписао све потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места.

Члан 36.

По повратку на бирачко место, повереници бирачког одбора треба да председника бирачког одбора обавесте о томе да ли је неки бирач ван бирачког места (слепо лице, лице са другим видовима инвалидитета или неписмено лице) гласао уз помоћ помагача.

Члан 37.

(1) Одмах по повратку на бирачко место, повереници бирачког одбора предају службене коверте председнику бирачког одбора, који их отвара и проверава да ли се у њима налазе потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места и да ли су потписане од стране бирача.

(2) Тек пошто се утврди да се у службеном коверту налази потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места и да је потписана од стране бирача, заокружује се редни број под којим је тај бирач уписан у извод из бирачког списка, а председник бирачког одбора отвара запечаћени посебан коверат и из њега вади гласачки листић и убацује га у гласачку кутију.

(3) Ако потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места недостаје или није потписана, сматра се да бирач није гласао, због чега председник бирачког одбора не сме да отвори запечаћени посебан коверат са гласачким листићем, већ се тако запечаћен коверат после гласања предаје радном телу у коверти са неупотребљеним гласачким листићима. О наведеном се уноси напомена у Записник о раду бирачког одбора, као догађај од значаја за гласање.

(4) Бирачки одбор уноси у Записник о раду бирачког одбора:

1) укупан број бирача који су гласали ван бирачког места;

2) колико је од тог броја гласало лица која нису могла да дођу на бирачко место из здравствених разлога, колико лица са инвалидитетом и колико немоћних старих лица;

3) под којим редним бројевима су ти бирачи уписани у извод из бирачког списка.

(5) Приликом примопредаје изборног материјала после гласања, бирачки одбор, уз остали изборни материјал, радном телу предаје све потврде о изборном праву бирача који су гласали ван бирачког места (и потписане и евентуално непотписане), у посебном коверту.

(6) Бирачки одбор поступак по повратку на бирачко место понавља онолико пута колико има избора који се спроводе на том бирачком месту.

VII. ОДРЖАВАЊЕ РЕДА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

Члан 38.

- (1) Бирачки одбор је дужан да одржава ред на бирачком месту.
- (2) Ако се на бирачком месту наруши ред, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави.
- (3) О прекиду гласања и разлозима за прекид председник бирачког одбора, без одлагања, обавештава Републичку изборну комисију, преко радног тела.
- (4) Разлози за прекид гласања и трајање прекида гласања уносе се у Записник о раду бирачког одбора (тачка 7б Записника).
- (5) Ако је прекид гласања трајао дуже од једног часа, гласање се продужава за онолико времена колико је прекид трајао.

Члан 39.

- (1) Забрањено је задржавање на бирачком месту свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора.
- (2) На бирачком месту забрањено је коришћење мобилних телефона и других средстава веза и комуникација, као и фото-апарата и камера.
- (3) На бирачком месту је забрањено да се, ван службене евиденције у изводу из бирачког списка, праве спискови бирача који су изашли на гласање (уписивањем имена или редног броја из извода из бирачког списка бирача који су изашли, или нису изашли на гласање).
- (4) Изузетно, дозвољено је да чланови бирачког одбора који су задужени да рукују изводом из бирачког списка, уписивањем цртица на посебном листу хартије, воде евиденцију о излазности бирача и да податке о излазности саопштавају свим члановима бирачког одбора.
- (5) Повреда забрана из ст. 1, 2. и 3. овог члана сматра се нарушавањем реда на бирачком месту.

Члан 40.

- (1) Припадници полиције на дужности могу ући на бирачко место само ако су на бирачком месту нарушени ред и мир, на позив председника бирачког одбора.
- (2) Изузетно од става 1. овог члана, полицајац у униформи може да уђе на бирачко место на којем је уписан у извод из бирачког списка да би гласао, под условом да не носи оружје или друга средства принуде.

Члан 41.

- (1) Представници медија могу доћи на бирачко место да би припремили извештај о току гласања и мимо тога се не смеју задржавати на бирачком месту.

(2) Све време од отварања до затварања бирачког места, бирачки одбор обавештава Републичку изборну комисију о току гласања у складу са посебном одлуком Републичке изборне комисије.

Члан 42.

(1) Лицима која се налазе на списковима домаћих или страних посматрача и њихових преводилаца, достављеним бирачком одбору од стране Републичке изборне комисије преко радног тела, и који имају акредитације које им је издала Републичка изборна комисија, бирачки одбор је дужан да омогући да несметано надгледају све фазе рада бирачког одбора, почев од окупљања ради припреме за отварање бирачког места до завршетка рада на утврђивању резултата гласања на свим изборима на којима се гласало на бирачком месту.

(2) Преводилац нема право да на бирачком месту борави без посматрача у чијој је пратњи.

Члан 43.

(1) Бирачки одбор је дужан да у Записник о раду бирачког одбора унесе податке о присутним посматрачима (тачка 8б Записника).

(2) Бирачки одбор може да са бирачког места удаљи посматрача ако се посматрач не придржава правила о одржавању реда на бирачком месту, ако на бирачком месту користи мобилни телефон или друга средства веза и комуникација, а посебно ако омета рад бирачког одбора.

(3) Бирачки одбор је дужан да удаљење посматрача и разлоге за удаљење констатује у Записнику о раду бирачког одбора и да о удаљењу одмах обавести Републичку изборну комисију, преко радног тела.

VIII. ЗАТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 44.

(1) Бирачко место се затвара у 20,00 часова.

(2) Бирачима који су се затекли на бирачком месту приликом затварања бирачког места, омогућава се да гласају.

(3) Као бирач који се затекао на бирачком месту сматра се бирач који се у 20,00 часова налази на бирачком месту или непосредно испред.

(4) Бираче који се затекну на бирачком месту приликом затварања бирачког места бирачки одбор обавештава да могу да гласају.

(5) Председник бирачког одбора дужан је да одреди члана или заменика члана бирачког одбора који ће да утврди број бирача који су се затекли на бирачком месту, да утврди редослед по коме они гласају, да стане иза

последњег затеченог бирача како би означио крај реда и да сачека да гласају сви бирачи који су се затекли на бирачком месту.

(6) Пошто гласа и последњи бирач, председник бирачког одбора констатује време у које је гласање завршено и то време уписује у Записник о раду бирачког одбора (тачка 9. Записника).

IX. УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА

Члан 45.

(1) После затварања бирачког места бирачки одбор утврђује резултате гласања на бирачком месту.

(2) Резултати гласања на бирачком месту утврђују се следећим редоследом:

1) прво се утврђују резултати гласања на парламентарним изборима;

2) потом се утврђују резултати гласања на покрајинским изборима, ако се на бирачком месту гласало и на тим изборима;

3) на крају се утврђују резултати гласања на локалним изборима, ако се на бирачком месту гласало и на тим изборима.

(3) Утврђивању резултата гласања морају да присуствују сви чланови бирачког одбора или њихови заменици.

(4) У утврђивању резултата гласања на парламентарним изборима не могу да учествују чланови и заменици чланова бирачког одбора у проширеном саставу који су представници подносилаца изборних листа на покрајинским и/или локалним изборима који нису поднели изборну листу на парламентарним изборима.

(5) Током утврђивања резултата гласања на парламентарним изборима, бирачки одбор прво попуњава Контролни формулар за проверу логичко-рачунске исправности резултата гласања на бирачком месту (у даљем тексту: Контролни формулар).

(6) Након попуњавања Контролног формулара, врши се логичко-рачунска контрола утврђених резултата гласања, да би се, тек пошто се утврди да су резултати логичко-рачунски исправни, они уписали у Записник о раду бирачког одбора (Образац НПРС-14/20).

1. Поступак попуњавања Контролног формулара

Члан 46.

Поступак попуњавања Контролног формулара спроводи на следећи начин:

1) прво се утврђује **укупан број уписаних бирача на бирачком месту**. Овај број се утврђује на основу броја бирача уписаних у извод из бирачког

списка и евентуалног броја бирача уписаних у посебан извод за гласање бирача у Војсци Србије, ако су гласали на том бирачком месту. Ако је уз извод из бирачког списка достављен и списак накнадних промена у бирачком списку, бирачки одбор мора да у укупан број уписаних бирача уброји и оне који су додатно уписани у бирачки списак и да одузме онај број бирача који су брисани из бирачког списка. Утврђени број укупно уписаних бирача треба да буде једнак коначном броју бирача на том бирачком месту који је утврдила Републичка изборна комисија и објавила на својој веб презентацији у оквиру Решења о утврђивању коначног броја бирача у Републици Србији. Укупан број уписаних бирача уписује се у рубрику 12.1. Контролног формулара;

2) затим се утврђује **број бирача који су гласали**, тако што се пребројавају бирачи који су заокружени у изводу из бирачког списка, списку накнадних промена у бирачком списку и посебном изводу из бирачког списка и тај број се уписује у рубрику 12.2. Контролног формулара;

3) након тога се у рубрику 12.3. Контролног формулара уписује **број примљених гласачких листића**;

4) потом се пребројавају **неупотребљени гласачки листићи** и тај број се уписује у рубрику 12.4. Контролног формулара;

5) након тога се **отвара гласачка кутија и проверава да ли се у њој налази Контролни лист** за проверу исправности гласачке кутије;

6) потом се пребројавају сви гласачки листићи у гласачкој кутији (употребљени гласачки листићи) и тај број се уписује у рубрику 12.5. Контролног формулара;

7) гласачки листићи се, затим, **разврставају на важеће и неважеће**;

8) **пребројавају се прво неважећи гласачки листићи** и тај број се уписује у рубрику 12.6. Контролног формулара;

9) затим се **пребројавају сви важећи гласачки листићи** и тај број се уписује у рубрику 12.7. Контролног формулара;

10) након тога се **важећи гласачки листићи разврставају по изборним листама**, утврђује се број гласова који је дат свакој изборној листи и сваки од тих бројева се уписује у одговарајуће поље у табели у оквиру рубрике 12.8. Контролног формулара.

Члан 47.

(1) Бирачки одбор мора да обрати пажњу на то да Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије случајно не уброји међу гласачке листиће.

(2) У случају да неки бирачки одбор, уместо папира са ознаком врсте избора, на гласачку кутију залепи један гласачки листић, тај гласачки листић, након гласања треба да се уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

(3) У случају из члана 37. став 3. ових правила, када бирач који је гласао ван бирачког места није потписао потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места или та потврда недостаје, бирачки одбор треба да гласачки листић тог бирача (који се налази у запечаћеној коверти у којој се предаје радном телу после гласања), уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

2. Разликовање важећег и неважећег гласачког листића

Члан 48.

(1) Неважећи гласачки листић јесте непопуњени гласачки листић, као и гласачки листић који је попуњен тако да се не може поуздано утврдити за коју је изборну листу бирач гласао, на пример:

1) гласачки листић на коме је бирач заокружио или подвукао више од једног редног броја испред назива изборних листа;

2) гласачки листић на коме је бирач заокружио или подвукао назив више од једне изборне листе;

3) гласачки листић на коме је бирач заокружио или подвукао име више од једног носиоца изборне листе.

(2) Важећи гласачки листић јесте онај на коме је заокружен један редни број испред назива изборне листе, као и гласачки листић који је попуњен на начин из којег се са сигурношћу може закључити за кога је бирач гласао, на пример:

1) ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао име и презиме првог кандидата на изборној листи;

2) ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао назив или део назива једне изборне листе;

3) ако је на гласачком листићу бирач истовремено заокружио или подвукао редни број и назив изборне листе и име и презиме првог кандидата на тој изборној листи;

4) ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао име једног носиоца изборне листе;

5) ако је на гласачком листићу бирач истовремено заокружио или подвукао име и презиме првог кандидата на изборној листи и име носиоца те изборне листе.

(3) Ако је гласачки листић попуњен на начин из кога се може поуздано утврдити за коју изборну листу је бирач гласао, он ће бити важећи упркос томе:

1) што су на гласачком листићу исписани или нацртани коментари, паролe и друге поруке;

2) што је прецртан један или више редних бројева односно један или више назива изборних листа.

3. Логичко-рачунска контрола утврђених резултата гласања

Члан 49.

(1) Пошто попуни Контролни формулар и утврди резултате гласања на бирачком месту на парламентарним изборима на начин описан у члану 46. ових правила, бирачки одбор је дужан да изврши логичко-рачунску контролу утврђених резултата које је уписао у Контролни формулар.

(2) Логичко-рачунска контрола из става 1. овог члана обухвата: рачунско слагање података о бирачима, рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима и рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима.

Рачунско слагање података о бирачима

Члан 50.

(1) Укупан број бирача који су гласали (рубрика 12.2. Контролног формулара) једнак је броју бирача који су заокружени у изводу из бирачког списка, у списку накнадних промена у бирачком списку, ако је достављен уз извод из бирачког списка и евентуалном посебном изводу из бирачког списка, ако на бирачком месту гласају бирачи који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије.

(2) Укупан број бирача који су гласали (рубрика 12.2. Контролног формулара) може бити само једнак или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка, списак накнадних промена у бирачком списку и у евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача у Војсци Србије (рубрика 12.1. Контролног формулара).

Рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима

Члан 51.

(1) Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (број употребљених гласачких листића – рубрика 12.5. Контролног формулара) може бити само једнак или мањи од броја бирача који су гласали (рубрика 12.2. Контролног формулара).

(2) Број примљених гласачких листића (рубрика 12.3. Контролног формулара) треба да буде једнак збиру: броја неупотребљених гласачких листића (рубрика 12.4. Контролног формулара) и броја бирача који су гласали (рубрика 12.2. Контролног формулара).

Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

Члан 52.

(1) Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (број употребљених гласачких листића – рубрика 12.5. Контролног формулара) треба да буде једнак збиру: броја неважећих гласачких листића (рубрика 12.6. Контролног формулара) и броја важећих гласачких листића (рубрика 12.7. Контролног формулара).

(2) Број важећих гласачких листића (рубрика 12.7. Контролног формулара) треба да буде једнак збиру бројева гласова које су добиле све изборне листе (табела у рубрици 12.8. Контролног формулара).

4. Уписивање резултата гласања у Записник о раду бирачког одбора

Члан 53.

Пошто констатује да су, након извршене логичко-рачунске контроле у складу са одредбама чл. 50. до 52. ових правила, резултати гласања логичко-рачунски исправни, бирачки одбор приступа уписивању резултата гласања у Записник о раду бирачког одбора (Образац НПРС-14/20), тако што прво треба да провери да ли је попунио прве четири тачке Записника, након чега у Записник читко уписује:

- 1) податке о гласању бирача уз помоћ помагача (тачка 5. Записника);
- 2) податке о гласању бирача ван бирачког места (тачка 6. Записника);
- 3) да ли је у гласачкој кутији пронашао Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије (тачка 10.3. Записника);
- 4) укупан број уписаних бирача (из рубрике 12.1. Контролног формулара у рубрику 12.1. Записника);
- 5) број бирача који су гласали (из рубрике 12.2. Контролног формулара у рубрику 12.2. Записника);
- 6) број примљених гласачких листића (из рубрике 12.3. Контролног формулара у рубрику 12.3. Записника);
- 7) број неупотребљених гласачких листића (из рубрике 12.4. Контролног формулара у рубрику 12.4. Записника);
- 8) број гласачких листића у гласачкој кутији (из рубрике 12.5. Контролног формулара у рубрику 12.5. Записника);
- 9) број неважећих гласачких листића (из рубрике 12.6. Контролног формулара у рубрику 12.6. Записника);

10) број важећих гласачких листића (из рубрике 12.7. Контролног формулара у рубрику 12.7. Записника);

11) број гласова који је добила свака изборна листа (из табеле у оквиру рубрике 12.8. Контролног формулара у одговарајућу рубрику у табели у оквиру рубрике 12.8. Записника).

Члан 54.

(1) Пошто заврши са уписивањем резултата гласања у Записник о раду бирачког одбора, бирачки одбор:

1) Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да је у њему Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије за гласање на парламентарним изборима;

2) неупотребљене гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему неупотребљени гласачки листићи за гласање на парламентарним изборима;

3) неважеће гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему неважећи гласачки листићи за гласање на парламентарним изборима;

4) све важеће гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему важећи гласачки листићи за гласање на парламентарним изборима;

5) потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места за гласање на парламентарним изборима.

(2) На свим ковертама из става 1. овог члана обавезно треба да буде наведен и назив општине/града и број бирачког места.

Члан 55.

У Записник о раду бирачког одбора уносе се и евентуалне примедбе чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном и проширеном саставу (тачка 13д Записника).

Члан 56.

(1) Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови, односно заменици чланова бирачког одбора.

(2) Ако Записник о раду бирачког одбора одбију да потпишу поједини чланови бирачког одбора, то се констатује у Записнику о раду бирачког одбора и уз то се евентуално наводе и разлози због којих Записник нису желели да потпишу (тачка 16. Записника).

Члан 57.

Пошто се обави потписивање Записника о раду бирачког одбора, председник бирачког одбора констатује време у које је бирачки одбор завршио са радом и то време уписује у Записник о раду бирачког одбора (тачка 17. Записника).

Члан 58.

(1) Записник о раду бирачког одбора израђује се на прописаном обрасцу НПРС-14/20, у шест примерака.

(2) Први (оригинални) примерак Записника о раду бирачког одбора обавезно се доставља радном телу.

(3) Други примерак Записника истиче се на бирачком месту на јавни увид.

(4) Преостала четири примерка Записника се уручују представницима подносилаца изборних листа које су освојиле највећи број гласова на бирачком месту, ако су присутни на бирачком месту.

(5) Бирачки одбор у иностранству доставља први примерак Записника о раду бирачког одбора непосредно координатору Републичке изборне комисије у просторијама Републичке изборне комисије у згради Народне скупштине у Београду, Улица краља Милана 14.

Члан 59.

Пошто заврши попуњавање и потписивање Записника о раду бирачког одбора за парламентарне изборе, бирачки одбор прелази на утврђивање резултата гласања на покрајинским изборима, односно на локалним изборима, ако се на бирачком месту гласа и на овим изборима.

Члан 60.

(1) Сви записници о раду бирачког одбора за све изборе на којима се гласало на бирачком месту, **истичу се на јавни увид на бирачком месту истовремено**, односно тек пошто бирачки одбор заврши рад на утврђивању резултата гласања на свим изборима на којима се гласало на бирачком месту и пошто попуни и последњи записник о раду бирачког одбора.

(2) Правило из става 1. овог члана односи се и на уручење по четири примерка свих записника о раду бирачког одбора представницима подносилаца изборних листа који су освојили највећи број гласова на бирачком месту.

Х. ДОСТАВЉАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА ПОСЛЕ ГЛАСАЊА

Члан 61.

(1) Приликом попуњавања Записника о раду бирачког одбора за парламентарне изборе, бирачки одбор треба да одреди лица која ће бити

одговорна за предају изборног материјала за парламентарне изборе радном телу Републичке изборне комисије, што уписује у тачку 14. Записника. Том приликом треба да се утврде и лица која ће бити одговорна за предају изборног материјала за покрајинске односно локалне изборе.

(2) Ако се чланови бирачког одбора не договоре другачије:

1) председник бирачког одбора и први члан бирачког одбора у сталном саставу одговорни су за предају изборног материјала са парламентарних избора,

2) заменик председника бирачког одбора и заменик првог члана бирачког одбора у сталном саставу одговорни су за предају изборног материјала са локалних избора,

3) други члан бирачког одбора у сталном саставу и његов заменик одговорни су за предају изборног материјала за покрајинске изборе.

(3) Сви чланови и заменици чланова бирачког одбора имају право да присуствују примопредаји изборног материјала после гласања.

Члан 62.

(1) Задужени чланови бирачког одбора, без одлагања, у згради општине/града, односно градске општине града Београда предају радном телу следећи изборни материјал са парламентарних избора:

1) први (оригинални) примерак Записника о раду бирачког одбора;

2) извод из бирачког списка и посебан извод из бирачког списка, ако су на бирачком месту гласали и бирачи у Војсци Србије;

3) запечаћени коверат у којем је Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;

4) запечаћени коверат у који су стављени неупотребљени гласачки листићи;

5) запечаћени коверат у који су стављени неважећи гласачки листићи;

6) запечаћени коверат у који су стављени важећи гласачки листићи;

7) запечаћени коверат у који су стављене потписане потврде о изборном праву бирача који су гласали ван бирачког места;

8) сигурносну затворницу која је коришћена за печење вреће са изборним материјалом приликом примопредаје изборног материјала између радног тела и бирачког одбора пре гласања.

(2) Преостали материјал (гласачку кутију, спрејове за обележавање прста бирача, параване за гласање, УВ лампе, идентификационе картице чланова бирачких одбора, прибор за писање и др.) бирачки одбор предаје општинском/градском органу управе.

(3) О примопредаји из ст. 1. и 2. овог члана саставља се записник на прописаном обрасцу НПРС-15/20. Један примерак овог записника чува

се у општинском/градском органу управе најмање четири године, док један примерак радно тело обавезно предаје координатору Републичке изборне комисије.

(4) Примопредаји из ст. 1. и 2. овог члана имају право да присуствују представници подносилаца изборних листа и акредитовани посматрачи.

(5) Пошто се обави примопредаја материјала из става 1. овог члана, материјал из става 1. тач. 3) до 6) и тачке 8) овог члана ставља се у врећу за одлагање изборног материјала, која се у присуству чланова радног тела и чланова бирачког одбора који су предали материјал печати сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у записник о примопредаји из става 3. овог члана.

(6) Приликом предаје изборног материјала, бирачки одбор, радно тело и изборне комисије морају да строго воде рачуна о томе да се не помеша изборни материјал за парламентарне изборе са изборним материјалом за локалне изборе, односно изборним материјалом за покрајинске изборе.

(7) Радно тело је дужно да обрати пажњу и на то да на врећи мора да стоји налепница којом је врећа била обележена приликом примопредаје изборног материјала пре гласања и која садржи ознаку парламентарних избора, назив града/општине и редни број бирачког места. Уколико налепница недостаје, радно тело је дужно да наведене податке упише на врећу са изборним материјалом.

(8) Записник о раду бирачког одбора, извод из бирачког списка, списак накнадних промена у бирачком списку, посебни извод из бирачког списка и коверат са потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места не стављају се у врећу са осталим изборним материјалом, већ их радно тело пакује одвојено од осталог изборног материјала и тако одвојено предаје координатору Републичке изборне комисије.

Члан 63.

(1) После гласања у заводу за извршење заводских санкција, бирачки одбор, без одлагања, одговарајући изборни материјал из члана 62. ст. 1. и 2. ових правила предаје у згради општине/града, односно градске општине града Београда, о чему се саставља записник на прописаном обрасцу НПРС-15/20.

(2) После гласања у иностранству, бирачки одбор без одлагања преноси изборни материјал са бирачког места у иностранству у Републику Србију, на начин на који се доставља дипломатска пошиљка и предаје га непосредно координатору Републичке изборне комисије у просторијама Републичке изборне комисије у згради Народне скупштине у Београду, Улица краља Милана 14, о чему се саставља записник на прописаном обрасцу НПРС-17/20.

Члан 64.

(1) Изборни материјал са покрајинских избора предаје се радном телу у згради општине/града.

(2) Изборни материјал са локалних избора предаје се изборној комисији у згради општине/града.

Члан 65.

(1) Приликом предаје изборног материјала, представници бирачког одбора који предају изборни материјал за парламентарне изборе дужни су да радном телу и општинском/градском органу управе предају и по један примерак попуњене евиденције о присутности на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном и проширеном саставу који су представници подносилаца изборних листа на парламентарним изборима.

(2) Председник бирачког одбора, односно заменик председника бирачког одбора у иностранству по један примерак евиденција о присутности на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном односно проширеном саставу предаје координатору Републичке изборне комисије, док друге примерке доставља Министарству спољних послова.

XI. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 66.

Ова правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

02 број 013-220/20

У Београду, 26. маја 2020. године

Републичка изборна комисија

Председник,
Владимир Димитријевић, с.р.

КОНТРОЛНИ ФОРМУЛАР

ЗА ЛОГИЧКО-РАЧУНСКО СЛАГАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

ВАЖНО: Овај формулар се попуњава пре него што се резултати гласања упишу у Записник о раду бирачког одбора (Образац НПРС-14/20)

Број бирачког места: _____

Назив општине / града / завода / стране државе:

12.1.	УКУПНО УПИСАНИХ БИРАЧА: (према изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу за гласање лица у Војсци Србије)	
12.2.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ГЛАСАЛИ: (заокружени редни бројеви у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу за гласање лица у Војсци Србије)	
12.3.	БРОЈ ПРИМЉЕНИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
12.4.	БРОЈ НЕУПОТРЕБЉЕНИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
12.5.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ: (број употребљених гласачких листића)	
12.6.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
12.7.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	

12.8.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈИ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА:	
Редни број	Назив изборне листе	Број гласова који је добила изборна листа
1.		
	(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)	

УПУТСТВО за логичко-рачунску контролу исправности резултата унетих у овај формулар

Поступак логичко-рачунске контроле се спроводи следећим редоследом:

1. сабрати **бројеве гласова по изборним листама** (из табеле у оквиру рубрике 12.8). Овај збир мора бити једнак броју **важећих гласачких листића** (рубрика 12.7);
2. на овај збир додати број **неважећих гласачких листића** (рубрика 12.6), што даје број **гласачких листића у гласачкој кутији**, односно број употребљених гласачких листића (рубрика 12.5);
3. на то додати **број неупотребљених гласачких листића** (рубрика 12.4). Добијени збир може бити само мањи или једнак **броју примљених гласачких листића** (рубрика 12.3);
4. на крају сабрати **број бирача који су гласали** (рубрика 12.2) и **број неупотребљених гласачких листића** (рубрика 12.4). Тај збир мора да буде једнак броју **примљених гласачких листића** (рубрика 12.3).

НАПОМЕНА 1: **Број укупно уписаних бирача** (рубрика 12.1.) обавезно треба да буде уписан. Обратити пажњу на то да се приликом утврђивања укупног броја уписаних бирача узме у обзир и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку и евентуални посебан извод из бирачког списка, ако на бирачком месту гласају припадници Војске Србије. У случају да уз извод из бирачког списка постоји и списак накнадних промена у бирачком списку, обратити пажњу да ли у том списку постоје само уписи или само брисања или и уписи и брисање бирача из бирачког списка.

НАПОМЕНА 2: Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије се не сме убрајати у гласачке листиће.

НАПОМЕНА 3: У случају да неки бирачки одбор залепи један гласачки листић на гласачку кутију, тај гласачки листић након гласања треба да се уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

НАПОМЕНА 4: У случају да бирач који је гласао ван бирачког места није потписао потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места или та потврда недостаје, бирачки одбор треба да гласачки листић тог бирача, који се налази у запечаћеној коверти и тако предаје радном телу, уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

УПУТСТВО за поступање након логичко-рачунске контроле исправности резултата унетих у овај формулар

1. Ако се логичко-рачунском контролом утврди да су подаци о резултатима гласања (рубрике 12.1. до 12.8. овог формулара) **исправни**, те податке треба **ЧИТКО** преписати у Записник о раду бирачког одбора (Образац НПРС-14/20).
- Ако се логичко-рачунском контролом утврди да у подацима о резултатима **постоје грешке**, треба поново извршити логичко-рачунску контролу, па ако и даље има грешака, треба поново утврдити резултате гласања.
- Уколико се неки податак из рубрика од 12.1. до 12.8. овог формулара погрешно препише у Записник о раду бирачког одбора, тај податак НЕ ТРЕБА ПРЕПРАВЉАТИ, већ га треба прецртати и поред њега уписати исправан. Особа која је извршила корекцију **треба да се потпише поред исправног податка**.

Најчешће формалне неправилности у Записнику о раду бирачког одбора

- **Није потписан од стране ниједног члана бирачког одбора.**
- Није потпун – **недостаје нека страна.**
- Записник је **копија/фотокопија.**
- Записник је **имао исправку (рубрике од 12.1. до 12.8) поред које није било потписа**, како би се видело ко је исправку извршио.

Како треба да изгледа исправно попуњен и уредан Записник о раду бирачког одбора

- **Све тачке и рубрике Записника треба да буду попуњене.**
- **Ако поједине рубрике Записника немају податке за уписивање, уписује се нула („0“) или повлака („-“).**
- Записник мора бити **читко попуњен.**
- Записник **нема логичко-рачунску грешку.**
- Записник **је потписан од стране чланова бирачког одбора.**
- Записник је потпун – **има све потребне стране.**
- Записник је **оригинал**, а не копија/фотокопија.
- Записник је **имао логичко-рачунску исправку поред које стоји потпис лица које је исправку извршило.**

АКО БИРАЧКИ ОДБОР ИМА БИЛО КАКВУ ДИЛЕМУ ОКО УТВРЂИВАЊА РЕЗУЛТАТА ИЗ ОВОГ КОНТРОЛНОГ ФОРМУЛАРА, ОБАВЕЗНО ТРЕБА ДА СЕ КОНСУЛТУЈЕ СА РАДНИМ ТЕЛОМ

